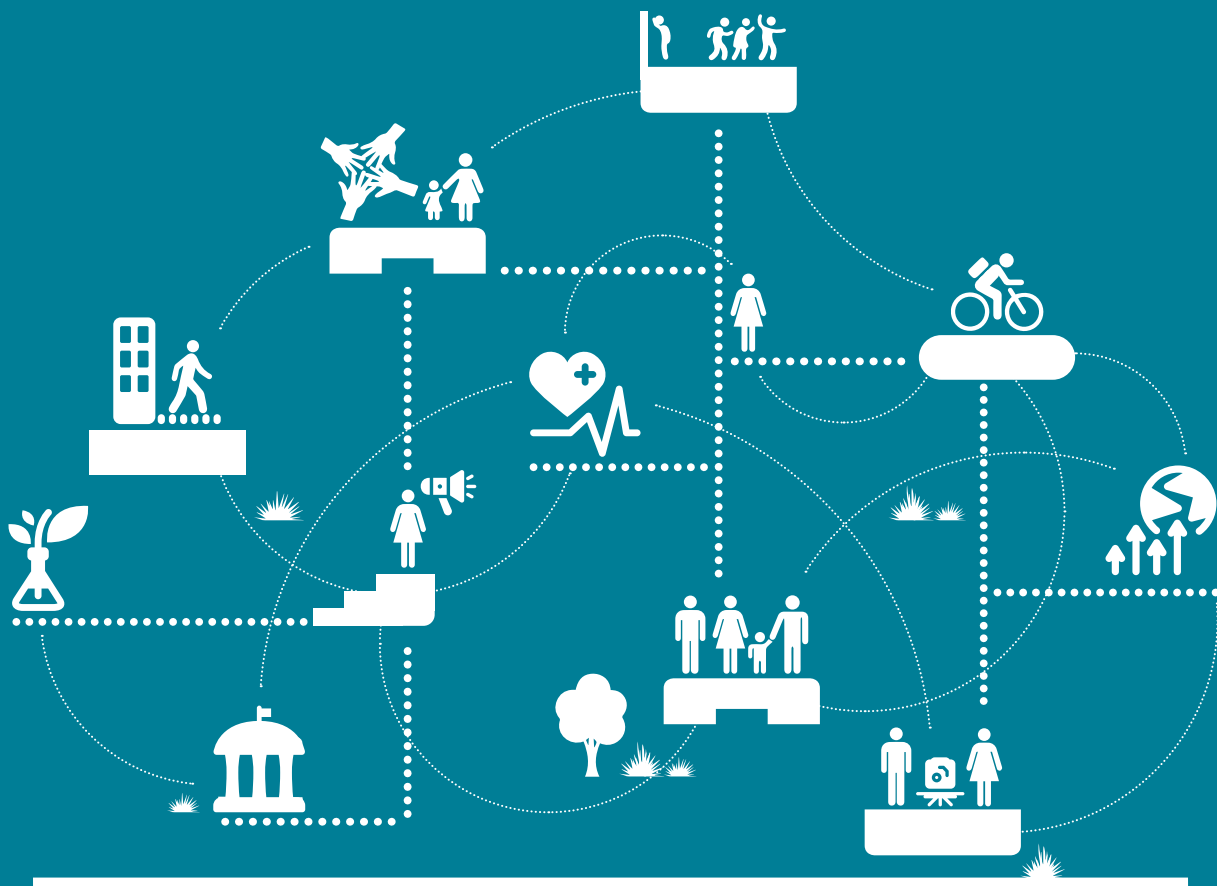

Com elaborar el Projecte Educatiu d'una entitat cultural

Com elaborar el Projecte Educatiu d'una entitat cultural

CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

El Consell d'Innovació Pedagògica (CIP) és una xarxa diversa d'entitats i equipaments que funciona com a node articulador i instrument públic impulsor de la qualitat i l'equitat, promou el coneixement i la participació, i fa d'altaveu de les entitats i institucions membres.

Edita:

Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura de Barcelona
Consell d'Innovació Pedagògica. Institut de Cultura de Barcelona

Text:

Dra. Mireia Civís. Professora de la FPCEE Blanquerna. Grup de recerca en Pedagogia, Societat e Innovació amb el suport de les Tecnologies i la Comunicació ([PSITIC](#))
Dra. Anna de Monserrat. Professora de la FPCEE Blanquerna. Grup de recerca en Pedagogia, Societat e Innovació amb el suport de les Tecnologies i la Comunicació ([PSITIC](#))
Dra. Mireia Giralt. Responsable d'Innovació Educativa de la Fundació Escoles Gabrielistas. Grup de recerca interuniversitari sobre Identitat i Noves Trajectòries Educatives ([SINTE](#))
Dra. Eva Liesa. Professora de la FPCEE Blanquerna. Grup de recerca interuniversitari sobre Identitat i Noves Trajectòries Educatives ([SINTE](#))

Exemples entitats:

Centre de Recuperació d'Animals Marins (CRAM), EART, Museu de les Aigües,
Castell de Montjuïc, Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, Memorial Democràtic,
Drac Màgic i Museu Terra - Fundació Carulla

Coordinació:

Míriam Quílez García. Pedagoga de la Secretaria tècnica del Consell d'Innovació Pedagògica

Disseny gràfic i maquetació:

© Addenda. Gestió i assessorament de l'edició i la comunicació

Impressió:

UAN•TU•TRI

Barcelona, juliol del 2025

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona

© del text: Dra. Anna de Monserrat, Dra. Eva Liesa, Dra. Mireia Civís i Dra. Mireia Giralt

© de la selecció de projectes educatius: Míriam Quílez García

Dipòsit legal: B 13351-2025

ISBN: 978-84-945957-7-6

Institut de Cultura de Barcelona
Consell d'Innovació Pedagògica
C. Hospital, 56
08001 Barcelona
Tel. 934 023 639
cip@bcn.cat

Índex de continguts

8 *Presentació*

Reflexions prèvies

- 12 *Què és un Projecte Educatiu?*
- 14 *Per què és important el Projecte Educatiu? Què aporta?*
- 15 *Una oportunitat per aprendre/reflexionar plegats. Qui hauria de participar en la seva redacció?*
- 17 *Quin sentiment té el Projecte Educatiu en el marc del Segell de Qualitat del CIP?*

Les parts del Projecte Educatiu

- 20 *Identitat*
- 22 *Principis inspiradors*
- 24 *Context*
- 28 *Destinatari*
- 31 *Objectius del Projecte Educatiu*
- 34 *Avaluació*
- 42 *Gestió i recursos*
- 47 *Concreció d'activitats educatives*

Presentació

El dinamisme actual de l'ecosistema Cultura i Educació de la nostra ciutat, les noves plataformes digitals, els nous programes des de diversos lideratges, les transformacions del sistema educatiu i la necessitat d'afrontar el repte dels entorns educadors no formals i informals per a tothom, va fer que el Consell d'Innovació Pedagògica es plantegés l'evolució del seu paper dins d'aquest ecosistema neuràlgic de Barcelona. De resultes d'aquest plantejament intern va sorgir la necessitat de preguntar a l'entorn, a propers i forans, i iniciar un procés d'escolta i reflexió que es va anomenar *Diàlegs*. Fruit d'aquestes trobades aflora una nova definició del Consell d'Innovació Pedagògica: xarxa diversa d'entitats i equipaments culturals-educatius que funciona com a node articulador i instrument públic impulsor de la qualitat i l'equitat, promou el coneixement i la participació, i fa d'altaveu de les entitats i institucions membres.

Alguns dels reptes del Consell d'Innovació Pedagògica en aquesta etapa renovada són: impregnar d'obertura i inclusió les relacions entre les entitats membres i l'entorn, incorporar-hi més agents, esdevenir un motor de referència pel que fa a la garantia de la qualitat pedagògica i convertir-se en un espai central i significatiu en la dinamització de l'ecosistema Cultura i Educació.

En relació a l'impuls de la qualitat pedagògica, el Consell d'Innovació Pedagògica ja fa temps que treballa colze a colze amb la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna en les formacions sobre

el Projecte Educatiu com a document vertebrador (sentit, finalitat i funcions) de les propostes educatives de les seves entitats culturals. Com es pot comprovar en aquest document, el Projecte Educatiu és una iniciativa dissenyada per promoure el coneixement, la valoració i la difusió del valor que aporta l'entitat als diferents col·lectius, especialment entre estudiants, comunitats o al públic en general.

A les pàgines que segueixen podreu conèixer i aprofundir en les característiques que ha de tenir un Projecte Educatiu per assolir els seus objectius. Tot plegat amb models d'èxit i exemples pràctics d'algunes de les entitats del Consell d'Innovació Pedagògica.

Creiem que aquest nou títol de la Col·lecció EINES CIP consolida el Consell d'Innovació Pedagògica com a espai de legitimació i reconeixement de garantia de la qualitat de l'acció educativa que desenvolupen les entitats i equipaments membres. Apostar per la qualitat passa per ampliar els espais on es requereix que aquesta estigui assegurada, així com per plantejar noves fórmules d'acompanyament per a que més entitats i agents la incorporin en les seves activitats.

Xavier Marcé Carol

Regidor de Cultura i Indústries Creatives

Ajuntament de Barcelona

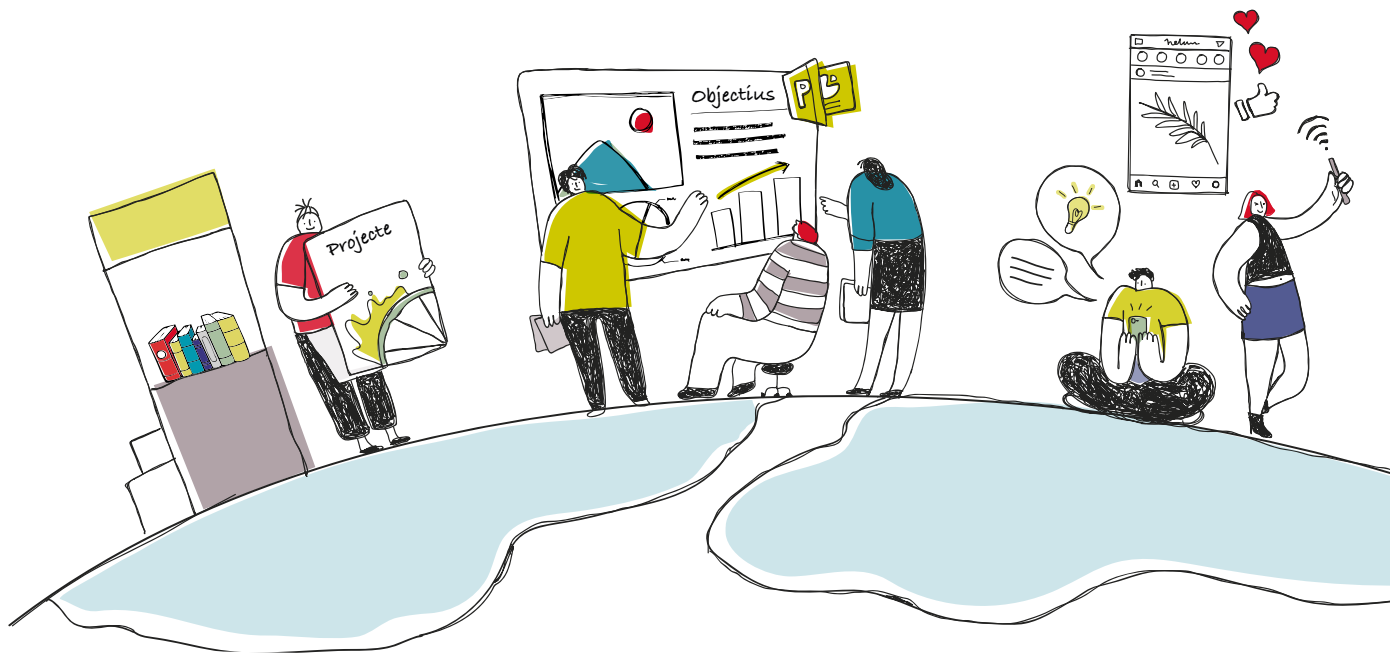
Reflexions

prèviés

Què és un Projecte Educatiu?

Un Projecte Educatiu (PE) és una proposta integrada que permet dirigir i orientar coherentment el procés d'intervenció / acció educativa de l'entitat en els contextos educatius.

Per tant, és una iniciativa dissenyada per promoure el coneixement, la valoració i la difusió del valor que aporta l'entitat als diferents col·lectius, especialment entre estudiants, comunitats o al públic en general. Aquest tipus de projecte té com a objectiu fomentar la consciència sobre la importància de la transmissió de coneixements, de valors culturals i històrics o de desenvolupament d'iniciatives que impliquin la ciutadania en aspectes rellevants per la

Per tal que un Projecte Educatiu assoleixi els seus objectius, ha de vetllar per ser un document que compleixi amb les característiques que es presenten a continuació. Ha de ser un document:

- ▶ **Singular, propi i específic de l'entitat**, de caràcter prospectiu i anticipador de les accions educatives a realitzar.
- ▶ **Concret** on s'especifiquen les finalitats, objectius i característiques fonamentals de l'entitat (trets d'identitat).
- ▶ **Explícit**, públic i compartit amb la comunitat educativa (tarja de visita).
- ▶ **Elaborat de forma col·laborativa** i consensuat amb educadors i col·laboradors de l'entitat.

Orientat intencionalment a la pràctica.

Revisable periòdicament en funció de l'avaluació de la pràctica que ens aporta evidències de propostes de millora i innovació.

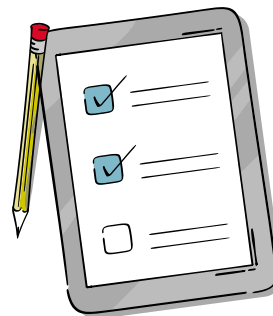
Basat en principis **pedagògics i curriculars**.

Per què és important el Projecte Educatiu? Què aporta?

Que una entitat disposi de Projecte Educatiu és important perquè li dona sentit, cohesió i qualitat. Aquest valor que el Projecte Educatiu atorga a l'entitat contribueix a definir la identitat de l'entitat, a guiar la seva acció pedagògica, a garantir la coherència educativa, a afavorir la participació dels diferents agents implicats, permet avaluar i millorar propostes i processos, ajuda a donar millor resposta al context i a les necessitats que van emergint, ajuda també a prioritzar i coordinar les accions educatives, redueix la incertesa i les actuacions contradictòries i també aporta evidències de propostes de millora i d'innovació. Així doncs podem dir que disposar d'un Projecte Educatiu aporta els valors afegits següents a l'entitat:

- + Sentit
- + Valor afegit
- + Pertinença a un ideari
- + Identitat
- + Coherència
- + Direcció i enfocament
- + Coordinació interna
- + Qualitat pedagògica
- + Participació i compromís
- + Avaluació per a la millora contínua
- + Reconeixement extern
- + Credibilitat

Una oportunitat per aprendre/ reflexionar plegats. Qui hauria de participar en la seva redacció?

Un Projecte Educatiu d'una entitat cultural és una iniciativa dissenyada per promoure l'aprenentatge i la reflexió col·lectiva.

Aquest tipus de projecte ofereix una oportunitat molt valuosa perquè diferents agents —com ara escoles, comunitats, institucions i ciutadania— puguin aprendre junts, compartint coneixements i experiències, i que puguin aportar valor a les propostes de futur de l'entitat.

Aquest projecte fomenta l'aprenentatge actiu de totes les persones implicades, possibilitant un espai de reflexió col·lectiva on es dialogui i on es debatin temes relacionats amb la identitat i les propostes educatives, promovent així un sentit de pertinença i responsabilitat compartida que permeti a les persones implicades aprofundir en la seva comprensió de la cultura, qüestionant-se i valorant la seva significació en el context actual. En definitiva, un Projecte Educatiu d'aquest tipus també contribueix a desenvolupar la consciència crítica del conjunt de l'entitat, fent de l'aprenentatge una experiència col·lectiva i transformadora.

Els agents participants en l'elaboració d'un projecte poden variar segons la naturalesa i l'àmbit del projecte, però en general haurien d'incloure els diferents agents que d'una manera o altra estiguin vinculats amb l'entitat i puguin fer-hi aportacions significatives.

De manera genèrica es podrien identificar els següents, tot i que cada entitat hauria de seleccionar aquells que consideri més oportuns.

AGENTS VINCULATS AL PROJECTE

- ➔ **Promotor:** qui inicia i finança el projecte, defineix els objectius i les necessitats.
- ➔ **Equip de projecte:** professionals o equips tècnics encarregats de dissenyar, planificar i executar el projecte.
- ➔ **Especialistes i assessors:** experts en àrees específiques que aporten coneixements pedagògics, tècnics, legals, econòmics, ambientals, etc.
- ➔ **Equip de gestió:** persones responsables de coordinar i supervisar totes les parts del projecte.
- ➔ **Grups o individus afectats o interessats en el projecte,** com ara la comunitat, autoritats locals, proveïdors, etc.
- ➔ **Autoritats administratives i reguladores:** entitats que garanteixen el compliment de la normativa i regulacions vigents.
- ➔ **Veïns o comunitat local:** en projectes amb impacte social o ambiental, la participació de la comunitat pot ser essencial.
- ➔ **Col·laboradors externs:** organitzacions, empreses o institucions que aporten recursos, tecnologies o serveis específics.

És important que aquests agents treballin de manera coordinada i col·laborativa per garantir l'èxit i la sostenibilitat del projecte.

Quin sentit té el Projecte Educatiu en el marc del Segell de Qualitat del CIP?

El Consell d'Innovació Pedagògica (CIP), impulsat per l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), és una xarxa diversa d'entitats i equipaments culturals-educatius que funciona com a node articulador i instrument públic impulsor de la qualitat i l'equitat, promou el coneixement i la participació, i fa d'altaveu de les entitats i institucions membres.

El Segell de Qualitat (SQ) del CIP és l'instrument de què es dota per reconèixer el valor de les entitats, orientar-les per promoure la seva millora continuada, garantir la qualitat pedagògica de les seves propostes i vetllar perquè els seus projectes educatius estiguin alineats amb el CIP. Disposar del Projecte Educatiu de l'entitat és una condició prèvia necessària per a iniciar el procés d'avaluació que suposa l'obtenció del SQ. El segell és un reconeixement a l'esforç i el treball realitzat per les entitats culturals, en relació a les propostes educatives que dissenyen i desenvolupen amb la finalitat de contribuir a l'educació d'infants i joves. Aquest segell, impulsat des de l'any 2016, esdevé doncs un reconeixement a projectes educatius que han assolit cert nivell de qualitat i aporten valor educatiu a la societat donant prioritat a dimensions tals com: el disseny de l'entorn d'aprenentatge, la versatilitat de l'estructura organitzativa, la cooperació amb la comunitat escolar, l'educació per al desenvolupament sostenible i l'obertura a la col·laboració en xarxa.

*Les parts
del Projecte
Educatiu*

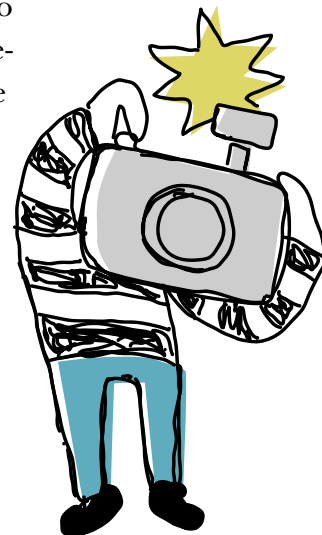
Identitat

La identitat fa referència a aquells trets característics que defineixen qui som com a entitat, com som i quins valors ens regeixen. Representa la nostra essència i allò que ens identifica. Aquesta es confegeix a partir de la història i el projecte fundacional de la institució, però també a partir de la pràctica quotidiana, les relacions que establim amb la comunitat, les metodologies que emprem i els objectius que perseguim.

La identitat pot ser també un element viu i en evolució, que es va redefinint a mesura que creixem com a equip, consolidem noves línies d'acció o incorporem altres veus i col·laboracions al nostre projecte. Aquesta identitat compartida es construeix de forma col·lectiva i transversal, implicant en la mesura del possible les persones que formen part de l'entitat —professionals, voluntariat, participants...— en la definició del propòsit comú.

La identitat no només ens proporciona una imatge reconeixible, sinó que ens orienta en la presa de decisions pedagògiques i ens ajuda a generar sentit de pertinença dins la comunitat educativa. És a través d'ella que donem coherència a la nostra proposta educativa, ja que defineix com entenem l'educació i quin tipus d'activitats desenvolupem.

Finalment, aquesta identitat es fonamenta en uns valors que impregnen totes les dimensions del Projecte Educatiu i que sostenen la nostra manera de fer, de relacionar-nos i de contribuir a la transformació social.

Centre de Recuperació d'Animals Marins (CRAM)

Els nostres valors:

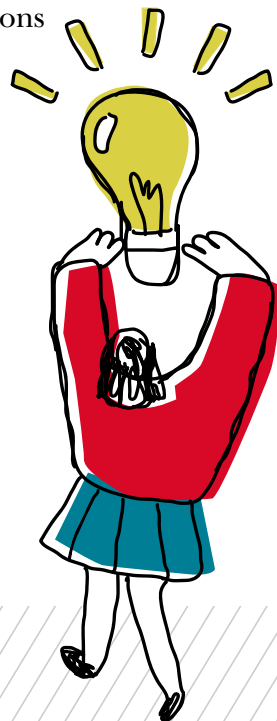
- ✓ **Solidaritat i respecte:** *l'ésser humà depèn del medi natural i de la capacitat que tenen tots els membres d'una comunitat en actuar conjuntament. La solidaritat i el respecte cap el nostre entorn ens ajuda a ser conscients de les necessitats col·lectives i ens genera el desig de la col·laboració conjunta per preservar els espais naturals.*
- ✓ **Empatia i sensibilitat:** *aquests valors representen la capacitat que tenim de percebre i entendre el nostre entorn, de saber quines són les repercussions de les nostres accions i prendre'n consciència, ens ajuden a saber com actuar correctament pel benefici col·lectiu i el benestar de la natura.*
- ✓ **Inclusió i equitat:** *perquè cal treballar cap a una societat més justa i igualitària per tothom, sense importar l'origen, gènere, raça, religió o condició. Tothom pot actuar per a la preservació de l'entorn natural i la seva biodiversitat.*
- ✓ **Responsabilitat, coherència i participació ambiental:** *Ser conscient i assumir el nostre rol i la nostra responsabilitat vers la conservació dels ecosistemes naturals. Participar individualment i col·lectivament en la defensa i construcció d'un model social més sostenible i ser coherents amb els nostres pensaments i idees.*
- ✓ **Sostenibilitat i Justícia ecosocial:** *La construcció d'un model més sostenible ha de garantir la preservació dels hàbitats naturals i vetllar per l'equilibri natural dels ecosistemes, però de la mateixa manera, ha de garantir el benestar social i la vida digna de totes les comunitats i col·lectius.*

Principis inspiradors

Els principis inspiradors són la traducció dels valors i de la identitat del projecte en guies per a la pràctica educativa. Són l'eix vertebrador d'aquesta tasca docent i educativa.

Aquests principis guien el disseny, la implementació i l'avaluació de les nostres propostes educatives, i s'hi reflecteixen de manera transversal.

Els principis inspiradors promouen entorns d'aprenentatge rics, inclusius i significatius, en base a l'àmbit d'actuació de l'entitat. Així, ens ajuden a projectar una mirada educativa pròpia, que ens ajuda en la presa de decisions i a l'hora de comunicar el nostre projecte. Finalment, aquests principis garanteixen la coherència i la qualitat del Projecte Educatiu.

EART. Centre de mediació, educació i art contemporani

Concebem l'educació com a procés artístic en si mateix, on la creativitat i el pensament crític són eines fonamentals per a la transformació social. Aquesta manera d'entendre la pedagogia converteix la mediació en un mecanisme clau per generar coneixement situat, participatiu i transformador.

La nostra missió és enfortir la capacitat d'anàlisi, reflexió i acció de les persones, possibilitant que cada participant en els nostres processos —infants, joves, famílies, docents o públic en general— desenvolupi eines pròpies per qüestionar el món que habita i participar activament en la reconfiguració.

Per això treballem des de la intersecció entre art, educació i mediació, dissenyant estratègies que permetin desnaturalitzar discursos hegemònics, ampliar el marge d'interpretació de les narratives visuals i culturals, i impulsar el pensament autònom i crític. L'art, entès com un espai de recerca i acció, permet visibilitzar estructures de poder, tensionar allò normatiu i generar nous imaginaris socials.

És en aquesta pràctica on la nostra metodologia cobra la seva força més gran: cada procés educatiu que impulsem és, alhora, un procés artístic, un espai d'experimentació on es configuren noves formes d'entendre i habitar el que és comú.

Context

El context és el marc on es desenvolupa el Projecte Educatiu de l'entitat. Inclou les *dimensions socials, culturals, econòmiques, geogràfiques i urbanístiques* que influeixen en la nostra activitat i configuren les condicions del nostre entorn. És el teixit viu i canviant amb el qual interactuem i que ens condiciona, però alhora ens ofereix oportunitats per enriquir el nostre Projecte Educatiu.

Conèixer i tenir en compte el context significa comprendre les característiques de la comunitat amb la qual treballem: la seva diversitat social, els imaginaris culturals, les dinàmiques econòmiques, els recursos i serveis existents, les xarxes comunitàries i els espais físics que configuren la vida quotidiana dels infants, joves i famílies. També implica identificar les necessitats específiques del territori, les desigualtats que cal abordar i els actius locals que poden esdevenir aliats educatius.

És important prendre consciència del context en el qual ens inserim i, alhora, establir-hi un vincle actiu i compromès. Com a entitat del territori, tenim la responsabilitat de participar en la vida comunitària, col·laborar amb altres agents i contribuir a la cohesió social i al desenvolupament social i educatiu de l'entorn. Aquest arrelament al territori ens permet adaptar les nostres propostes a la realitat que ens envolta, respondre amb més precisió a les necessitats de la població i construir una educació més rellevant i transformadora.

Altrament, el context té una segona dimensió més vinculada a l'àmbit d'actuació de la nostra entitat, que pot ser de tipus cultural, científic, social, ambiental o artístic, entre d'altres. Aquesta dimensió fa referència a les tendències, els reptes i les oportunitats que configuren el nostre camp d'acció específic, així com als discursos i marcs teòrics que l'impulsen.

Tenir en compte aquest context ens permet situar-nos en un àmbit concret, reconèixer la nostra aportació singular i mantenir-nos en diàleg amb altres iniciatives, projectes i institucions que treballen en la mateixa línia.

Museu Agbar de les Aigües

Context autonòmic:

La raó per la qual es considera important ajustar aquesta proposta al Pla de Museus 2030 és que ens trobem en un context de canvi i renovació de les institucions culturals catalanes, entre elles, les museístiques. Un procés, que sota el nostre parer, ha de guiar-se principalment per allò estipulat en aquest Pla.

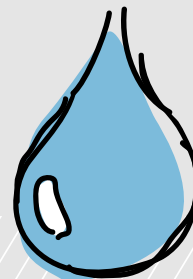
Repensar el valor social i l'impacte de l'equipament museístic és quelcom fonamental per donar resposta a una demanda d'oci i educativa adaptada a les necessitats de les persones del segle XXI. Una societat que no es limita a visitar els equipaments, sinó que busca una Museologia, una Museografia i un projecte educatiu que els interpel·li directament i els converteixi en protagonistes de l'acció.

A nivell català, en els darrers 5 anys, s'ha viscut un procés de certa saturació d'oferta educativa en les institucions museístiques, no tant pel volum, sinó per la repetició de formats. Diversos museus, entre els quals el Museu Agbar de les Aigües n'és un exponent, estan immersos en un procés de reconceptualització i revisió de les seves línies estratègiques, obrint-se a una reflexió profunda sobre com s'ha d'articular l'oferta educativa, quins objectius han d'assolir, a quins públics s'ha de donar cabuda i quines han de ser les estratègies més adients per generar processos d'aprenentatge significatius a tothom qui entra (i no) al centre.

Context intern:

En paral·lel al context anteriorment descrit, el Museu Agbar de les Aigües es troba en un moment de renovació del seu Projecte Educatiu, basat, especialment, en repensar aquest servei d'una manera integral. Es busca una renovació en consonància amb els nous objectius de l'entitat, tot potenciant el fort compromís social del Museu per complir amb les demandes actuals de la societat a qui es vol educar.

Amb tot aquest rerefons, es presenten els resultats de la reflexió que diversos agents i el nostre equip hem fet amb l'objectiu de renovar les bases pedagògiques del Servei Educatiu del Museu (i serveis complementaris). Un document on es repensa allò iniciat l'any 2006, incorporant els inputs aportats per persones que han estat cridades a opinar sobre la institució i també tenint en consideració el Pla General de la Fundació.

Destinatariis

Els destinataris del Projecte Educatiu són el públic al qual s'adreça, essencialment constituït per infants i joves, però també per les seves famílies, el públic en general i l'entorn proper.

Entenem els destinataris com a protagonistes i alhora com a agents actius del projecte, ja que no només reben les propostes educatives sinó que en participen, i fins i tot les transformen o enriqueixen amb les seves aportacions, experiències i necessitats.

La diversitat dels destinataris —pel que fa a edat, orígens culturals, situacions socioeconòmiques, capacitats o interessos— ens obliga a adoptar una mirada personalitzadora, inclusiva i respectuosa amb les diferents realitats. Aquesta mirada ens compromet a dissenyar propostes educatives flexibles, significatives i accessibles, que reconeixin la singularitat de cada persona i fomentin la participació activa i equitativa de tothom.

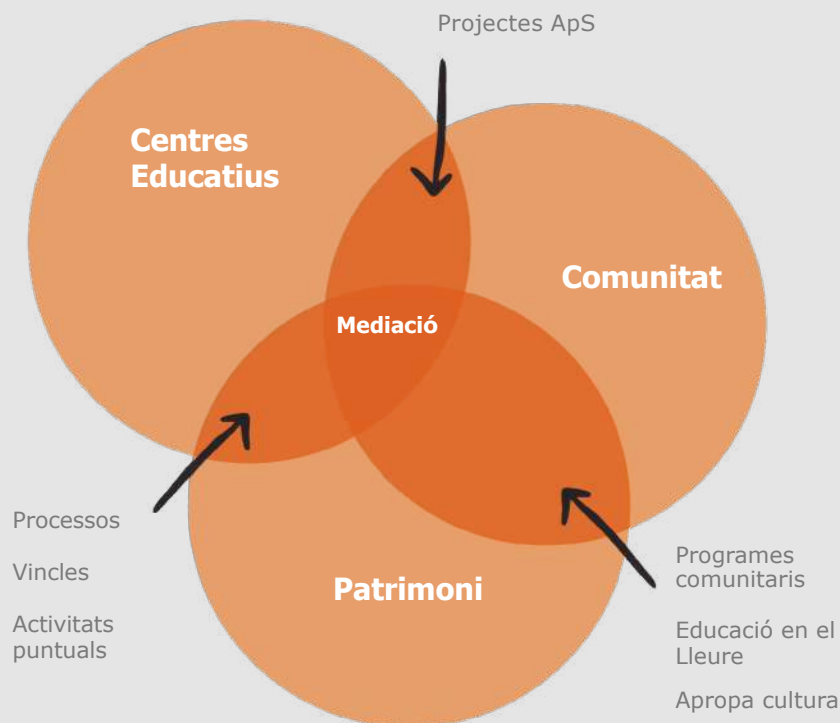
Així doncs, quan parlem de destinataris, no ens referim només al públic objectiu al qual s'adrecen les activitats educatives, sinó també al conjunt del territori i del teixit comunitari que l'envolta. L'entorn, amb els seus recursos humans, culturals i socials, forma part d'aquesta xarxa de destinataris, ja que és també objecte i subjecte de l'acció educativa. Educar amb i des del territori implica reconèixer les potencialitats de la comunitat, establir-hi vincles de col·laboració i generar dinàmiques que afavoreixin la corresponsabilitat i la construcció compartida de coneixement i benestar.

DESTINATARIS / EXEMPLE

Castell de Montjuïc

UN CASTELL PER A L'ACCIÓ I PARTICIPACIÓ ACTIVA.

Entenem el patrimoni i la cultura com a eixos vertebradors d'una ciutadania amb esperit crític i democràtic. I a través de la mediació cultural i el servei a la comunitat, tenim la voluntat de coordinar la producció del coneixement col·lectiu per part de la ciutadania mitjançant propostes i projectes interdisciplinaris i transversals.

01. EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- Un Castell per explorar

02. CICLE MITJÀ I SUPERIOR D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- Descobrim el Castell
- De les pedres a les estrelles
- Missatges secrets: mapes, codis i grafits
- Anellament d'ocells

03. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

- Descobrim el Castell
- Les veus del passat
- Repressió, atac i defensa. Del Procés de Montjuïc a la Guerra Civil (1895-1939)
- Anellament d'ocells

04. BATXILLERAT I CICLES FORMATIUS

- El castell en clau de P.A.U.
- Descobrim el castell
- Les veus del passat
- Repressió, atac i defensa. Del Procés de Montjuïc a la Guerra Civil (1895-1939)

	ED. INFANTIL	PRIMÀRIA		SECUNDÀRIA		BATXILLERAT i CICLES FORMATIUS
		INICIAL	MITJÀ	1er CICLE	2on CICLE	
Visita guiada "Descobrim el Castell"						
Un Castell per explorar						
De les pedres a les estrelles						
Missatges secrets: mapes, codis i grafits						
Anellament d'ocells						
Les veus del passat						
El castell en clau de P.A.U.						
Projectes d'ApS (Aprenentatge i serveis)						
Patrimoni a'm col·leccions						
Repressió, atac i defensa. Del Procés de Montjuïc a la Guerra Civil (1895-1939)						

Objectius del Projecte Educatiu

Els **objectius educatius** són una de les parts més importants d'un Projecte Educatiu perquè indiquen **què volem aconseguir** amb les activitats que oferim. És fonamental que siguin coherents amb la missió de l'entitat i la seva proposta pedagògica. Algunes de les seves característiques fonamentals són:

1. CLARS I CONCRETS

Evita frases genèriques com «volem ensenyar coses» i aposta per expressions específiques:

- ➔ *«Afavorir la descoberta de la biodiversitat del bosc mitjançant l'exploració activa.»*

2. ASSOLIBLES I REALISTES

Han d'estar pensats tenint en compte l'edat del públic, el temps disponible i els recursos.

- ➔ *Evita: «Que els infants entenguin tot el canvi climàtic.»*
- ➔ *Millor: «Sensibilitzar sobre les causes humanes del canvi climàtic a través d'activitats lúdiques.»*

3. MESURABLES O OBSERVABLES

Tot i que no cal que siguin quantitatius, han de permetre valorar si s'han assolit.

➔ *«Fomentar el treball en equip mitjançant jocs cooperatius.»*

Això és observable i avaluable durant l'activitat.

4. ADAPTATS AL PÚBLIC

Els objectius poden variar segons si es dirigeixen a escoles, famílies o públic general.

➔ *Per escoles: «Reforçar sabers curriculars sobre l'ecosistema mediterrani.»*

➔ *Per famílies: «Ofertir espais compartits d'aprenentatge entre infants i adults.»*

5. COHERENTS AMB ELS VALORS DE L'ENTITAT

Han de reflectir la filosofia pedagògica de l'entitat: inclusió, sostenibilitat, equitat, etc.

➔ *«Potenciar una mirada crítica sobre el consum responsable mitjançant tallers vivencials.»*

A continuació, t'ofereixo uns **criteris SMART** com a guia per redactar objectius clars i efectius, especialment en l'àmbit educatiu, social o organitzatiu.

El terme **SMART** és un acrònim en anglès format per cinc criteris que hauria de complir un bon objectiu: *Specific* (específic), *Measurable* (mesurable), *Achievable* (assolible), *Relevant* (rellevant) i *Time-bound* (Temporalitzat).

Criteri	Explicació	Exemple correcte	Exemple incorrecte
S Específic	L'objectiu ha d'indicar clarament què es vol aconseguir, evitant ambigüitats.	✓ Identificar tres espècies de plantes aromàtiques del bosc.	✗ Conèixer coses sobre la natura.
M Mesurable	Ha de permetre comprovar si s'ha assolit, amb indicadors observables o resultats.	✓ Crear un herbari amb almenys 5 plantes classificades.	✗ Aprendre molt sobre el tipus de plantes.
A Assolible	Ha de ser realista segons el temps, recursos i característiques del públic.	✓ Fomentar la cooperació amb una gimcana de 30 minuts per a infants de 6 a 8 anys.	✗ Fer que els infants resolguin conflictes complexos de forma autònoma.
R Rellevant	Ha d'estar alineat amb els objectius generals i valors de l'entitat.	✓ Promoure hàbits sostenibles a través de la reutilització de materials.	✗ Fer una manualitat decorativa amb materials comprats a una botiga d'articles de festa.
T Temporalitzat	Ha de situar-se en un període concret (durant una activitat, al final d'un cicle, etc.).	✓ Assolir la comprensió bàsica del cicle de l'aigua durant l'activitat de dues hores.	✗ Que l'alumnat entengui el funcionament de la natura (quan sigui).

Avaluació

L'avaluació del Projecte Educatiu ens permet copsar el grau d'assoliment dels objectius que guien el Projecte Educatiu de l'entitat. A més, l'avaluació és una eina clau per garantir-ne la qualitat, la coherència i la millora contínua.

L'avaluació no s'ha d'entendre com una etapa final, sinó com un procés viu i integrat que acompanya la planificació, el desenvolupament i la revisió constant del Projecte Educatiu de l'entitat.

Així, l'avaluació és un procés fonamental i recurrent. *Fonamental* perquè garanteix la reflexió crítica, el qüestionament constant sobre qui som i on som com a entitat, així com la millora constant del que fem. *Recurrent* ja que és un procés que s'ha de fer de forma periòdica i que ens assegura la millora constant en el nostre saber fer i en les pràctiques i activitats educatives que ofereix la nostra entitat als centres escolars, a les famílies i al públic en general.

Com ja s'ha explicat, el Projecte Educatiu de l'entitat és un document viu i en constant revisió. I són els processos d'avaluació els que ens proporcionen les evidències i ens ajuden a sistematitzar processos per a seguir millorant.

Aquesta avaluació s'ha de fer sempre mitjançant uns indicadors de progrés que ens aportaran dades valuoses tant de caràcter quantitatiu com qualitatiu. Per tant, cal el disseny d'instruments d'avaluació diversos (registre de participants, qüestionaris, enquestes, converses, reunions, observacions sistemàtiques, indicadors de participació, etc.) viables que permetin recollir dades de totes les persones implicades en les activitats educatives: dinamitzadors/es de les activitats, talleristes, professorat dels centres educatius, alumnat, responsables del departament educatiu de l'entitat, etc.

Quantes més dades tinguem i més veus escoltem l'avaluació serà més fiable i verídica, i ens ajudarà més a la millora constant de la nostra tasca educativa.

L'avaluació que hem de dur a terme té dos nivells de concreció que s'interrelacionen estretament. Per una banda, hem d'avaluar la consecució (o no) dels objectius que s'han explicat en el Projecte Educatiu. Per altra banda, hem d'avaluar els objectius que guien totes i cada una de les activitats educatives que proposem, així com la seva idoneïtat i eficàcia.

Desgranarem una mica cada un dels nivells d'avaluació:

A. L'AVALUACIÓ DELS OBJECTIUS DEL PROJECTE EDUCATIU

Com ja s'ha explicat en apartats anteriors d'aquesta publicació, tot Projecte Educatiu està vertebrat per uns objectius que com a entitat ens marquem i que guiaran totes les accions educatives que durem a terme. Aquests objectius han de ser coherents amb la identitat, visió i missió pròpies de l'entitat.

Aquests objectius inicials, moltes vegades, generals, s'han d'anar revisant constantment per assegurar que el que fa l'entitat estigui perfectament alineat amb ells i amb la realitat del que es fa.

Aquest nivell d'avaluació té un caràcter intern, de la pròpia entitat, i demanda de reunions periòdiques amb les persones que integren l'entitat. Aquest nivell d'avaluació inclou tant la revisió dels objectius generals del Projecte Educatiu, les metodologies i formats utilitzats, com la gestió de recursos i coordinació dels diferents equips (dinamitzadors/es, talleristes, equips de reserves i de gestió, etc.).

Per dur a terme aquesta avaluació cal que ens marquem uns indicadors de progrés mesurables i específics per cada un dels objectius del Projecte Educatiu.

Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Indicadors de progrés:

L'avaluació dels objectius del nostre programa educatiu es basa en el seu compliment; la valoració d'aquest té un vessant més quantitatiu i un altre més qualitatiu.

Des del punt de vista quantitatiu, tots els objectius són mesurables en la proporció que desgranen accions que es poden comptar. Així, podem enumerar activitats educatives realitzades i relacionar-les amb els diferents nivells educatius, les competències i les línies temàtiques tractades. També podem quantificar les col·laboracions amb els equipaments de l'entorn, els recursos educatius proporcionats a les escoles o les accions educatives executades que van més enllà de les aules. Tot i així, ens trobem en procés d'establir uns indicadors que ens permetin interpretar i mostrar tota aquesta informació de manera que es converteixi en evidències de progrés.

B. L'AVALUACIÓ DE LES ACTIVITATS EDUCATIVES

Els objectius generals del Projecte Educatiu es concreten i materialitzen en les activitats educatives on, en general, s'acoten aquests objectius i s'alineen amb els currículums escolars (en el cas d'activitats adreçades a centres educatius) i als continguts que es vol proporcionar a la ciutadania.

Les activitats que porta a terme l'entitat han d'avaluar-se, també, de forma periòdica. Aquesta avaluació ens proporcionarà dades rellevants per a que l'entitat reflexioni críticament sobre la idoneïtat i impacte que aconseguixen amb les activitats en els aprenentatges que realitzen les persones participants a les mateixes.

En aquesta avaluació, el servei educatiu de l'entitat és el màxim responsable de crear els instruments necessaris per a poder dur-la a terme, analitzar les dades que es recullen i, en funció d'aquestes dades, dissenyar i aplicar les millores necessàries a les activitats que ho requereixin.

És en l'avaluació de les activitats on es fa imprescindible poder recollir les veus de tot aquell qui hi participa: dinamitzadors/es de les activitats, alumnat i professorat participant, famílies i ciutadania en general.

Aquesta avaluació no solament ha de recollir el grau de satisfacció de les persones participants, sinó que, en el cas d'activitats que s'ofereixin als centres educatius, també ha de recollir el grau d'assoliment dels objectius didàctics proposats, la rellevància dels continguts, l'adequació de les activitats al públic destinatari, la qualitat metodològica de les propostes, així com els aprenentatges realitzats per l'alumnat.

AVALUACIÓ DE LES ACTIVITATS EDUCATIVES / EXEMPLE

Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Pel que fa al vessant qualitatiu, portem a terme una avaluació de les visites guiades mitjançant un qüestionari de satisfacció que proporcionem al professorat un cop finalitza la visita. Aquest qüestionari avalua, per una banda, diferents aspectes vinculats amb la satisfacció sobre:

El contingut de la visita

(temes tractats, metodologia o dinàmiques)

- 🔴 *Qualitat del tractament*
- 🔴 *Recursos emprats*
- 🔴 *Materials lliurats*
- 🔴 *Participació*
- 🔴 *Disseny general*

La feina de la persona educadora

- 🔴 *Claredat expositiva*
- 🔴 *Domini del tema*
- 🔴 *Adequació al grup*
- 🔴 *Actitud oberta i de diàleg*

L'organització de la visita

- 🔴 *Horari*
- 🔴 *Durada de l'activitat*
- 🔴 *Atenció telefònica*
- 🔴 *Rebuda i comiat al museu*

Grau de satisfacció general

- 🔴 *De l'alumnat*
- 🔴 *Del professorat*

D'altra banda, el qüestionari pregunta també sobre com han conegut l'activitat, sobre la motivació per realitzar-la, i planteja una pregunta de resposta oberta d'observacions i suggeriments. Aquestes enquestes es revisen i valoren periòdicament per identificar punts forts i febles de les nostres visites escolars i valorar la seva rellevància. Dintre de les futures línies de treball del Monestir es troba el buidatge i l'anàlisi sistematitzats d'aquestes enquestes, així com l'establiment d'altres instruments d'avaluació qualitativa.

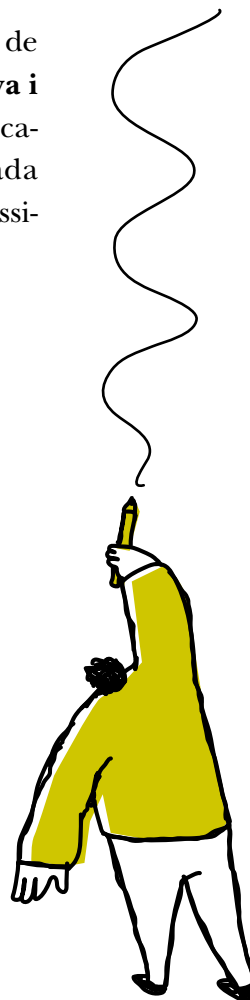
A més, celebrem reunions setmanals amb la coordinadora del servei educatiu per valorar l'activitat educativa desenvolupada i fer-ne un seguiment conjunt. Un cop al mes, una d'aquestes reunions es dedica a revisar els qüestionaris de satisfacció contrastant-los també amb les impressions del personal dinamitzador de les visites. Les conclusions extretes serveixen per orientar o implementar accions futures.

C. L'AVALUACIÓ COL·LABORATIVA I PARTICIPATIVA

A més d'aquests dos nivells d'avaluació, existeix un tercer nivell que s'ha de tenir en compte. Aquesta avaluació fa referència a l'**avaluació col·laborativa i participativa** i ens permet incorporar veus més àmplies: comunitat educativa en general, equip educatiu, xarxes territorials, etc. Aquesta mirada compartida permet detectar fortaleeses i mancances, així com noves necessitats de l'entorn d'actuació.

L'avaluació sempre ha d'estar enfocada a la millora i adaptació, i no només a la justificació o rendiment de comptes. És una oportunitat de repensar, innovar i avançar cap a una acció educativa més significativa i transformadora, ajustada, en cada moment, a les característiques i necessitats del públic a qui van dirigides les nostres activitats.

Per tant, és recomanable que en el Projecte Educatiu s'inclogui un pla d'avaluació amb una temporització clara i mecanismes de retorn i difusió dels resultats.

Memorial Democràtic

Enquesta de satisfacció per públic general

L'objectiu d'aquesta enquesta és recollir informació que ens ajudi a conèixer millor les vostres preferències i valoracions amb relació a les activitats del Memorial Democràtic per elaborar futures propostes.

Si us plau, indiqueu-nos el grau de satisfacció, d'acord amb cadascuna de les afirmacions relatives a l'activitat que heu fet avui i deixeu la resposta en blanc si l'afirmació no és rellevant.

No dediqueu gaire temps a decidir cadascuna de les respostes. La primera valoració probablement és la millor.

Moltes gràcies!

Molt en desacord (1); en desacord (2); neutre (3); d'acord (4); molt d'acord (5)

ORGANITZACIÓ	1	2	3	4	5
La coordinació per part de l'organització ha estat correcta.					
L'organització ha respost a totes les qüestions i incidències al llarg del desenvolupament de l'activitat.					
OBJECTIUS					
Els objectius anunciats coincideixen amb el que realment s'ha explicat.					
Les meves expectatives han estat satisfetes.					
EDUCADORS					
Els educadors i educadores han mostrat coneixement de la matèria.					
Els educadors i educadores han aconseguit que l'activitat resulti amena i emocionant.					
Les explicacions han estat clares.					
L'equip d'educadors s'ha mostrat accessible.					
METODOLOGIA					
La distribució del temps i dels continguts ha estat equilibrada.					
El ritme de l'activitat ha estat: molt lent(1), lent (2), normal (3), ràpid (4) o molt ràpid (5)					
La manera com s'ha exposat la matèria facilita la comprensió.					
L'estructura i ordre seguits han estat adequats.					
El llenguatge emprat ha estat adequat.					
El material estava ben preparat.					
SATISFACCIÓ GENERAL					
L'activitat ha estat engrescadora i estimulants.					
Aquesta activitat m'ha agradat molt i la recomanaré.					
He après coses que considero valuoses.					
El meu interès per la matèria ha augmentat, com a resultat d'aquesta activitat.					

Que és el més us ha agradat?

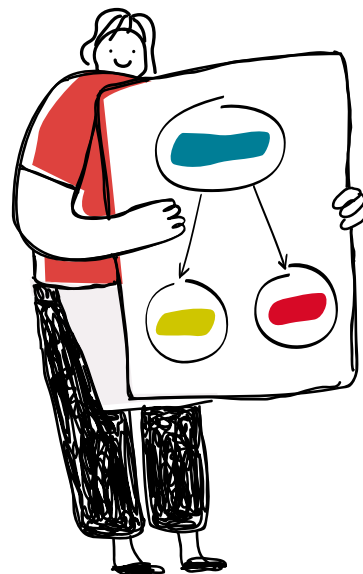
Que millorarieu?

Els vostres suggeriments són molt benvinguts!

Gestió i recursos

La gestió i els recursos tenen a veure en com ens organitzem com a entitat, amb què podem comptar (materials i espais), com mobilitzem aquests recursos i quines persones la formen. La viabilitat i sostenibilitat del Projecte Educatiu depèn, en gran part, d'una gestió eficient i coherent amb la seva finalitat educativa. Aquest apartat inclou la planificació i organització dels recursos humans, materials, temporals i econòmics que fan possible el desplegament i aplicació del projecte.

Reflexionar profundament sobre allò que l'entitat pot destinar a dur a terme les seves activitats educatives, ens permet poder dissenyar activitats educatives realistes, coherents i que realment aportin valor educatiu a la ciutadania.

RECURSOS HUMANS

És molt important saber i descriure l'equip humà que impulsa el projecte i que du a terme les activitats educatives programades: educadores, dinamitzadores, coordinadores, personal de suport, voluntariat, etc.

Cal tenir en compte la seva formació, experiència i el seu encaix amb la visió i missió educativa de l'entitat. A més, en el Projecte Educatiu s'ha de preveure un pla de formació contínua de les persones encarregades del disseny i dinamització de les activitats educatives, de dotar-les d'espais i temps de treball col·laboratiu i mecanismes de seguiment i cura dels equips.

RECURSOS HUMANS / EXEMPLE

Drac Màgic

- ▶ *Equip de coordinació pedagògica: 5 persones (dones)*
- ▶ *Equip de talleristes estable: 5 persones*
- ▶ *Equip comunicació: 3 persones*
- ▶ *Gerència: 1 persona*
- ▶ *Administració: 3 persones*

RECURSOS MATERIAIS I INFRAESTRUCTURES (espais, recursos fungibles, etc.)

Cada entitat compta amb espais concrets que posa al servei pel desplegament de les accions educatives. Aquests espais poden ser espais propis de l'entitat o cedit (moltes vegades pels propis centres educatius) on es duen a terme les activitats.

Igualment, s'ha de tenir en compte els materials pedagògics que acompanyen moltes de les activitats educatives, així com els recursos tecnològics que les poden acompanyar.

Tant pel que fa als espais com pel que fa als materials, l'entitat ha de garantir que siguin adequats per a dur a terme les activitats i per aconseguir els objectius didàctics marcats, i que siguin segurs i accessibles per a totes les persones participants a les activitats, tenint molt presents el disseny universal per l'aprenentatge.

RECURSOS MATERIAIS I INFRAESTRUCTURES / EXEMPLE

Drac Màgic

- ▶ *Local de l'oficina (lloguer) – no és on es realitza l'activitat.*
- ▶ *Material de filmació: càmeres, trípodes, micròfons, etc.*
- ▶ *Material fungible: cartolines, colors, líquid revelat, etc.*
- ▶ *Altres materials específics per a tallers: mashup table, càmera fosca gegant, etc.*
- ▶ *Drets d'exhibició de curtmetratges i pel·lícules.*

RECURSOS FINANCERS

El Projecte Educatiu ha de contemplar una previsió econòmica que assegurï la seva continuïtat. Es poden identificar fonts de finançament diverses: subvencions públiques, convenis amb centres educatius, aportacions de participants, col·laboracions amb entitats o empreses, etc. La transparència en la gestió econòmica i la responsabilitat social han de formar part dels valors de l'entitat.

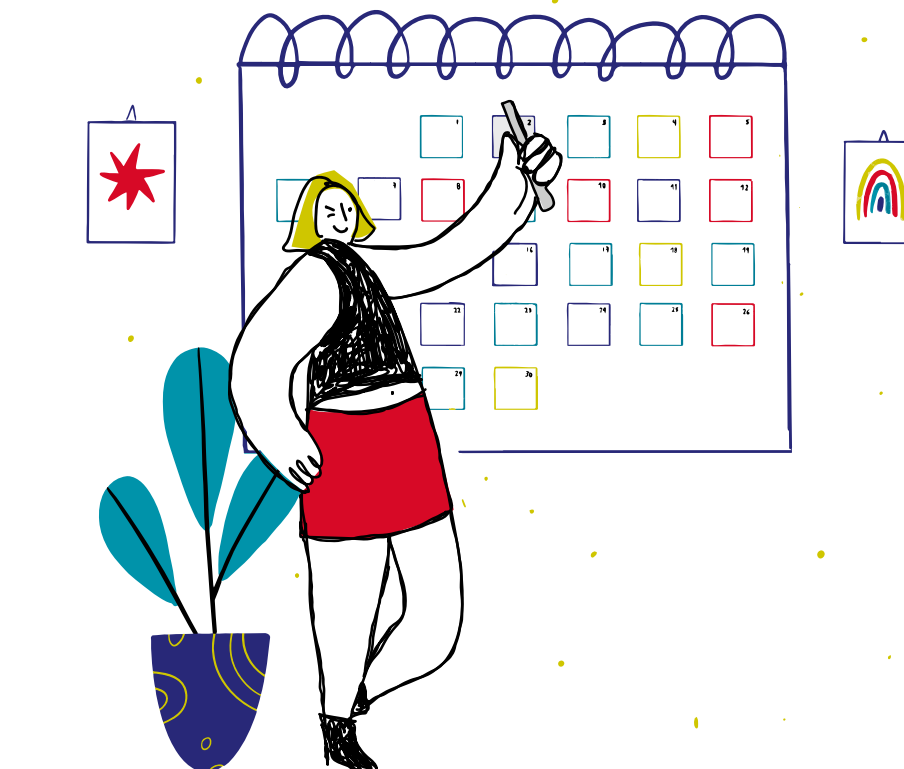
Aquesta informació, tot i que no és imprescindible que aparegui en el Projecte Educatiu de l'entitat (potser, és més pròpia d'una memòria econòmica), sí que és important que es tingui en compte, ja que marcarà de manera fonamental tota la tasca que es realitzi, tant en el disseny de les activitats com en la seva implementació.

RECURSOS FINANCERS / EXEMPLE

Drac Màgic

- ▶ *Subvenció de l'Ajuntament de Barcelona (ICUB).*
- ▶ *Subvenció de la Generalitat de Catalunya (ICEC).*
- ▶ *Recursos propis de l'entitat.*
- ▶ *Altres subvencions i encàrrecs puntuals.*

Una bona gestió implica també una planificació del calendari d'activitats, la coordinació interna entre membres de l'equip i externa amb centres educatius, administracions i altres agents del territori. És útil establir protocols i eines de seguiment que facilitin una comunicació fluida i una gestió eficaç. Així, la gestió i els recursos no són només mitjans operatius, sinó part essencial del projecte, ja que reflecteixen la seva coherència i compromís amb una educació de qualitat, equitativa i arrelada al territori.

Concreció d'activitats educatives

Les activitats educatives haurien de ser acuradament planificades per maximitzar l'aprenentatge i l'impacte en les persones participants. A continuació, oferim algunes orientacions clau:

PRINCIPIS FONAMENTALS

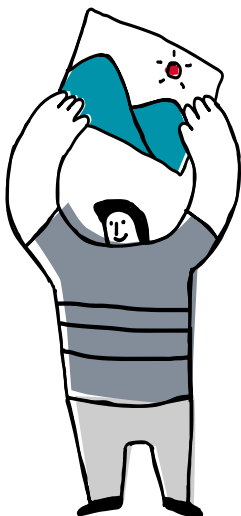
- **Centrades en l'aprenent:** Han de tenir en compte els interessos, les necessitats i els coneixements previs de les persones participants. L'aprenent ha de ser el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.
- **Significatives i rellevants:** Connectar els sabers amb la vida real, els seus interessos i el seu entorn proper.
- **Actives i participatives:** Fomentar la implicació activa de les persones participants a través de la manipulació, l'experimentació, la discussió, la resolució de problemes i la creació.
- **Col·laboratives:** Promoure el treball en equip, l'intercanvi d'idees i l'aprenentatge mutu entre les persones participants.
- **Inclusives i accessibles:** Adaptar les activitats a les diferents capacitats, ritmes d'aprenentatge i necessitats de les persones participants, garantint la igualtat d'oportunitats.
- **Connectades amb el currículum (si escau):** Si l'entitat col·labora amb escoles, les activitats haurien de complementar i enriquir els sabers del currículum escolar, oferint perspectives i recursos addicionals.

ELEMENTS CLAU DEL DISSENY

- **Definició clara d'objectius d'aprenentatge:** Què es vol que les persones participants aprenguin o siguin capaços de fer al final de l'activitat? Els objectius han de ser SMART (Específics, Mesurables, Assolibles, Rellevants i Temporals).
- **Selecció de sabers rellevants i rigorosos:** Els continguts han de ser precisos, actualitzats i adequats al nivell de les persones participants.
- **Elecció de metodologies variades i adequades:** Utilitzar una diversitat de formats i tècniques (tallers pràctics, debats, jocs, visites, narració d'històries, ús de tecnologia, etc.) per atendre diferents estils d'aprenentatge i mantenir l'interès.
- **Ús de recursos i materials atractius:** Emprar materials visuals, interactius i sensorials que captivin l'atenció i facilitin la comprensió. Considerar l'ús de recursos propis de l'entitat (col·leccions, espais, coneixement especialitzat).
- **Estructura clara i seqüenciada:** Organitzar l'activitat en fases lògiques (introducció, desenvolupament, conclusió) per facilitar el seguiment i la comprensió.
- **Foment de la reflexió i la metacognició:** Incloure moments per a la reflexió individual o grupal sobre el que s'ha après, com s'ha après i com es pot aplicar en el futur.
- **Avaluació formativa i sumativa (si escau):** Utilitzar estratègies d'avaluació contínua per monitoritzar el progrés de les persones participants i ajustar l'activitat si és necessari. En alguns casos, pot ser útil una avaluació final per verificar l'assoliment dels objectius.

CONSIDERACIONS ESPECÍFIQUES

- **Aprofitar l'especialització de l'entitat:** Les activitats haurien de reflectir la missió, els recursos i l'experiència única de l'entitat (per exemple, un museu oferint tallers sobre les seves col·leccions, una biblioteca organitzant clubs de lectura, un centre d'art facilitant tallers creatius).
- **Connectar amb la comunitat local:** Incorporar elements del patrimoni, la història o la cultura de l'entorn proper.
- **Fomentar la curiositat i la descoberta:** Les activitats culturals en particular poden despertar la curiositat, inspirar la creativitat i animar a la descoberta de noves perspectives.
- **Promoure valors:** Les activitats poden ser una oportunitat per treballar valors com el respecte, la tolerància, la sostenibilitat o la ciutadania activa.

En definitiva, les activitats educatives d'una entitat haurien de ser ben planificades, centrades en l'aprenent, significatives, actives i connectades amb la identitat i els recursos de l'entitat, per tal d'oferir experiències d'aprenentatge enriquidores i duradores.

CONCRECIÓ D'ACTIVITATS EDUCATIVES / EXEMPLE

Museu Terra - Fundació Carulla

ACTIVITAT EDUCATIVA

Aprentatges valuosos per pensar un futur sostenible per a la vida al planeta.

Com vivien els nostres avis i besavis pagesos? Com treballaven la terra? D'on venia el que menjaven i d'on ve ara? Fem un viatge al passat i alhora ens imaginem com serà el futur. Amb l'observació i el diàleg descobrirem com es treballava la terra per obtenir-ne l'aliment al llarg del cicle d'un any. Coneixerem la feina i la vida de les famílies pageses centrada en tres conreus: la vinya, el blat i l'olivera i veurem la transformació d'aquestes matèries primeres en vi, farina i oli, elements centrals de la nostra dieta mediterrània. Descobrirem quines eines i estris utilitzaven els pagesos per cultivar la terra i produir el seu aliment, recuperant els valors imprescindibles que regien la seva vida i feina: l'esforç, l'estalvi, la previsió, el no llençar res... i, sobretot, el fet de tenir cura de la terra, allò que els garantia la seva subsistència. Parlarem de l'evolució de l'agricultura amb la revolució verda, comparant l'agricultura intensiva i l'agroecologia. Acabarem visitant l'hort del museu, coneixent en directe els principis de l'agricultura ecològica, els productes de temporada i aprenent, d'una manera divertida, com traduir aquests coneixements a la pràctica del nostre dia a dia.

OBJECTIUS

- Conèixer com es treballava la terra antigament i com s'obtenien la farina, l'oli i el vi.
- Conèixer què suposava l'agricultura en l'alimentació de les persones.
- Aprendre a respectar les plantes i éssers vius de l'hort.
- Generar consciència sobre els reptes de futur vinculats a l'alimentació sostenible.
- Comprendre les característiques de l'agricultura intensiva i les de l'agroecologia.
- Fomentar l'esperit crític i el treball cooperatiu.

DADES BÀSIQUES

Durada de l'activitat

1,5-2 hores

Nivell

2n EP, CM, CS, ESO, BAT, CF, EE

Número de participants per grup

Grup-classe segons la normativa vigent.

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

SALUT I BENESTAR: Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom a totes les edats.

- Ser capaç d'incloure conductes que fomentin la salut en la seva rutina diària.
- Ser capaç de crear una concepció global d'una vida de salut i benestar i també d'aclarir els valors, les creences i les actituds que hi estan relacionats.

VIDA TERRESTRE: Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar sosteniblement els boscos, lluitar contra la desertificació, aturar i invertir la degradació de les terres i aturar la pèrdua de biodiversitat.

- Ser capaç de qüestionar el dualisme ésser humà/ natura i comprendre que formem part de la natura, que no en som aliens.
- Ser capaç de destacar la importància del sòl com a material per cultivar els aliments i la importància de posar remei o aturar l'erosió dels sòls.
- Ser capaç de crear una visió d'una vida en harmonia amb la natura.

COMPETÈNCIES REFERENTS A L'EDUCACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (EDS)

- Competència de pensament sistèmic.
- Competència d'anticipació.
- Competència estratègica.
- Competència de col·laboració.
- Competència de pensament crític.
- Competència d'autoconsciència.

*Volem agrair la col·laboració de les entitats del Consell d'Innovació Pedagògica
següents en l'elaboració d'aquest document:*

ENTITATS MEMBRES DEL CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA DE BARCELONA

Ciències i medi ambient

Agència Estatal de Meteorologia
Agrupació Astronòmica Sabadell
Anèl·lides - Serveis Ambientals Marins
Àrea Metropolitana de Barcelona
Barcelona Ciència i Universitats. Ajuntament de Barcelona
Can Calopa (Cooperativa L'Olivera)
Centre de Regulació Genòmica
Centre de Restauració i Interpretació Paleontològica (CRIP)
ENDESA Educa
Funbrain
Fundació Naturgy
Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins (CRAM)
Fundació per l'Assessorament i Acció en Defensa dels Animals (FAADA)
Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC)
L'Aquàrium de Barcelona
Museu de Ciències Naturals de Barcelona
Museu de la Ciència - CosmoCaixa
Museu de les Aigües - Fundació AGBAR
Museu de Matemàtiques de Catalunya
Observatori Fabra - Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona
Oficina de Canvi climàtic i sostenibilitat.
Ajuntament de Barcelona
Parc d'Atraccions Tibidabo
Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona

Parc Zoològic de Barcelona
Planetari Municipal
Servei Meteorològic de Catalunya
Thigis Serveis Ambientals, S.L.
Universitat de Barcelona - Unitat de Cultura Científica i Innovació
Ciutat i mobilitat
Biciclot
Biohabita
Bombers de Barcelona (Aula de la prevenció del Parc de la Vall d'Hebron i Espai Bombers)
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)
El Globus Vermell
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
Fundació RACC
Guàrdia Urbana de Barcelona
Museu del Ferrocarril de Catalunya - Vilanova i la Geltrú
TRAM Educa
Transports Metropolitans de Barcelona

Comunicació

betevé
Junior Report (Blue Globe Media)

Creació artística

Arxiu Fotogràfic de Barcelona
Associació Cultural Modiband
Associació Cultural Viu el Teatre
CaixaForum Barcelona
Disseny Hub Barcelona
Drac Màgic
Experimentem amb l'Art
Filmoteca de Catalunya

Frec a Frec - Teatre i Educació
Fundació Antoni Tàpies
Fundació Joan Brossa
Fundació Joan Miró
Fundació Josep Suñol
Fundació Mies van der Rohe Barcelona
Fundació Museu Picasso de Barcelona
Fundació Vila Casas (Can Framis i Espai Volart/
Volart 2)
Gran Teatre del Liceu
KBr Fundació MAPFRE
La Caldera. Centre de Creació i Arts escèniques
La Nave Va. Teatre i transformació
L'Auditori de Barcelona
Mercat de les Flors - Casa de la Dansa
Museu d'Art Contemporani de Barcelona
Museu de la Música de Barcelona
Museu Frederic Marès
Museu Nacional d'Art de Catalunya
Palau de la Música Catalana
SAT! Sant Andreu Teatre
Taller de Músics
Teatre Lliure
Teatre Nacional de Catalunya
Teatre Poliorama
Teatre Tantarantana
UT Música

Cultura, història i patrimoni

Arxiu Municipal de Barcelona
(inclou els 10 arxius de Districte)
Basílica de la Sagrada Família
Biblioteca de Catalunya
Casa Àsia

Casa Museu Amatller
Castell de Montjuïc
Cementiris de Barcelona
Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
Cripta Gaudí - Colònia Güell
Espai Cultura i Espai Natura
(Fundació 1859 Caixa Sabadell)
Fundació Cardona Històrica
Gaudí Experiència
Institut d'Estudis Catalans
Kids&Cat
Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya
Museu d'Arqueologia de Catalunya
Museu de la Xocolata de Barcelona
Museu d'Història de Barcelona
Museu d'Història de Catalunya
Museu Diocesà de Barcelona
Museu Egipci de Barcelona - Fundació
Arqueològica Clos
Museu Etnològic i de Cultures del món de Barcelona
Museu Marítim de Barcelona
Museu Terra
Palau Güell
Poble Espanyol de Montjuïc
Recinte Modernista de Sant Pau
Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Drets humans i solidaritat

Comitè Català per als Refugiats - Catalunya amb
ACNUR
Departament de Diàleg intercultural i pluralisme
religiós - Ajuntament de Barcelona
Departament de Drets Humans. Direcció de Serveis
de Drets Humans, Justícia Global i Cooperació
internacional - Ajuntament de Barcelona

Departament de Joventut - Ajuntament de Barcelona
Departament de Promoció de la Infància -
Ajuntament de Barcelona
Federació ECOM
Fundació Banc del Aliments
Fundació Vicente Ferrer
Justícia i Pau Barcelona
Nexe Fundació
Nexes Interculturals
Photographic Social Vision
Ruido Photo

Economia, empresa i comerç

Barcelona Activa - Ajuntament de Barcelona
Direcció de Comerç - Ajuntament de Barcelona
Escola del Consum de Catalunya. Agència Catalana
del Consum
Federació d'Educació de CCOO de Catalunya
Fundació Júnior Achievement
Institut Municipal de Mercats de Barcelona -
Ajuntament de Barcelona
Mercabarna

Salut i esports

Agència de Salut Pública de Barcelona
Associació Contra el Càncer a Barcelona
AVES. Grups d'Ajuda Mútua
Federació Catalana de Vela - Centre Municipal de Vela
Institut Barcelona Esports - Ajuntament de Barcelona
ISGlobal. Institut de Salut Global Barcelona
Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch
NÚTRIM

ENTITATS DE PROXIMITAT DEL CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA DE BARCELONA

Ciutat i mobilitat

Districte de Ciutat Vella

Districte de Gràcia

Districte de l'Eixample:

- Aula Ambiental Sagrada Família
- Casal Infantil Urgell
- Casal Infantil Cotxeres Borrell
- Casal Infantil Fort Pienc
- Casal Infantil Sagrada Família

Districte de Les Corts

Districte de Nou Barris

Districte de Sant Andreu:

- Aula Ambiental de Sant Andreu
- Can Fontanet - Centre d'Interpretació
dels Tres Tombs

Districte de Sant Martí

Districte de Sants-Montjuïc:

- FAB Casa del Mig Punt Multimèdia

Districte de Sarrià-Sant Gervasi

Districte d'Horta-Guinardó

Creació artística

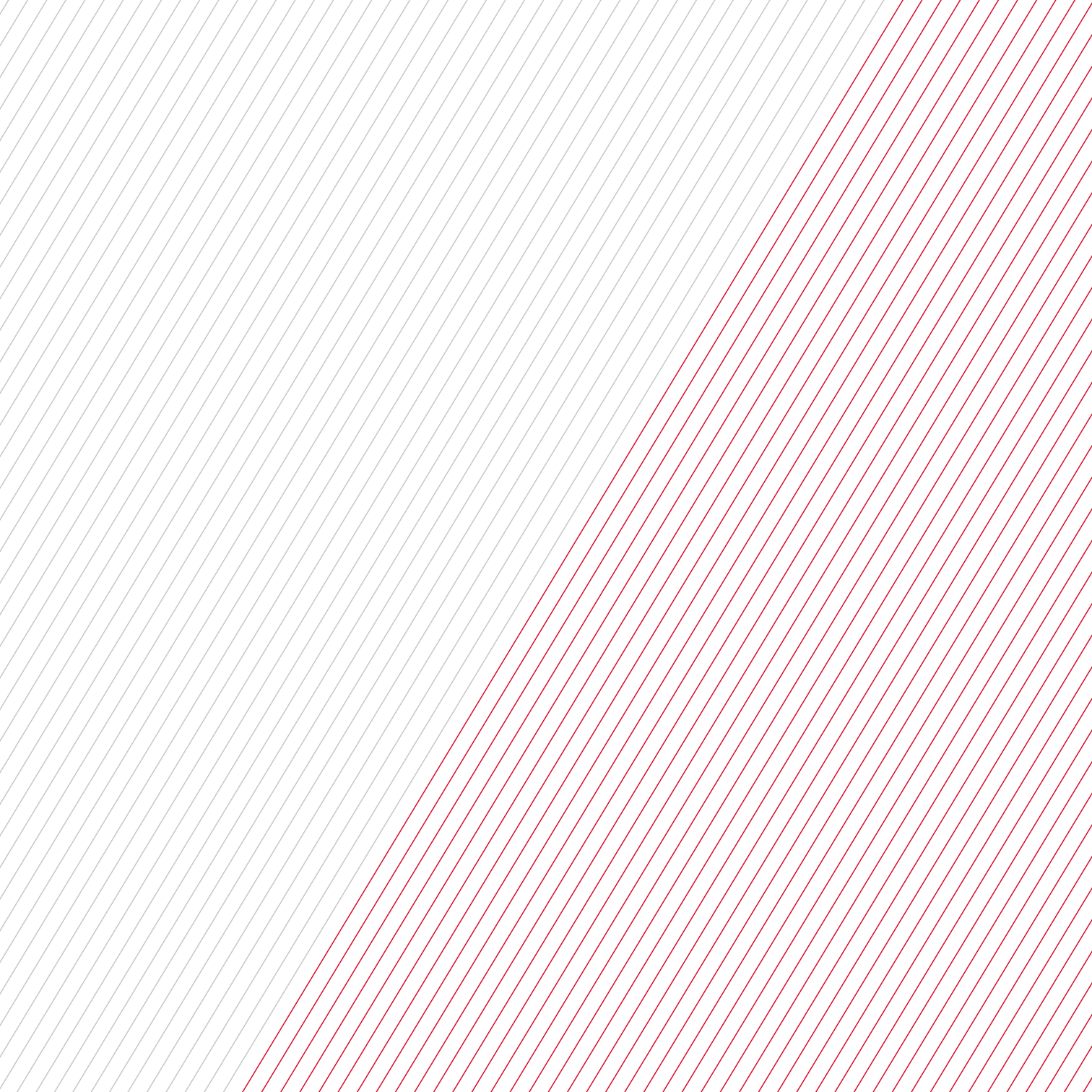
Teatre Zona Nord

Xarxa d'Ateneus de Fabricació

Cultura, història i patrimoni

Consorci de Biblioteques de Barcelona
(inclou totes les biblioteques)

CONSELL D'INNOVACIÓ PEDAGÒGICA

Direcció d'Extensió Cultural
Institut de Cultura de Barcelona
Ajuntament de Barcelona

cip@bcn.cat

**Ajuntament
de Barcelona**